

Julkaisuvapaa 5.5.24 klo 12

Suomen Kätilöliiton kansainvälisen kätilönpäivän kannanotto Keisarileikkausten määrää tulee tarkastella kriittisesti ja hoidon laatua parantaa

Suomen Kätilöliitto on huolissaan keisarileikkausten (sektioiden) lisääntymisestä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan vuonna 2022 joka viides (19,6 %) synnytyksistä päätyi sektioon. Ensisynnyttäjien synnytyksistä sektioon päätyi lähes neljäsosa (24,3 %) ja uudelleensynnyttäjien synnytyksistä 15,9 prosenttia. Erityisesti yli 35 vuotta täyttäneille ensisynnyttäjille tehtiin aiempaa enemmän (15 %) sektioita verrattuna nuorempiin ensisynnyttäjiin.

Lääketieteellisin perustein tehdyt sektiot ovat tarpeellisia pelastaessaan äidin ja lapsen hengen. Muista syistä tehdyt sektiot aiheuttavat perusteettomia terveyshaittoja, joilla on vaikutuksia seuraaviin raskauksiin ja synnytyksiin. Sektioista aiheutuu kustannuksia ja siitä toipuminen kestää kauemmin kuin alatiesynnytyksestä toipuminen ja sairaalassaoloaika on usein pidempi.

Maailman terveysjärjestön (WHO 2021) mukaan sektio on pyrittävä tarjoamaan sitä tarvitseville, mutta toisaalta sektioprosentin ylittäessä väestötasolla 10 prosentin, se ei ole yhteydessä äiti- ja lapsikuolleisuuden vähentymiseen. Euroopan perinatologiliiton (EAPM) Euroopan kätilöliiton (EMA) suosituksen (2024) mukaan optimaalinen sektioiden määrä on 15–20 prosentin välillä, ja sen yli tai alle mentäessä ei enää tuoteta terveyshyötyjä naisille ja lapsille. Toisin sanoen lääketieteellistä näyttöä suorittaa sektio yli 15–20 prosenttia synnytyksistä ei ole.

Suomen Kätilöliitto puoltaa EAPM:n ja EMA:n suositusta. Sektio päätös tulee perustua lääketieteellisiin perusteisiin ja harkittuun potilaan kanssa yhdessä tehtyyn päätökseen. Suomen Kätilöliitto huomauttaa, että Suomen sektioprosentti on juuri ja juuri optimaalisella tasolla, mutta meillä on alueita, joissa sektioita tehdään huomattavasti muuta maata enemmän. Jopa niin, että sektioiden määrä pidentää gynekologisten leikkausten jonoja. Sairaalaverkoston harventamisen myötä sektioiden lisääntyminen entisestään on mahdollista. Kynnys puuttua raskauden ja synnytyksen kulkuun ilman lääketieteellisiä perusteita voi mataloitua pitkän sairaalamatkan vuoksi. Myös paineet tehdä seuraaville synnyttäjille tilaa tai lähestyvän päivystysajan ennakointi voivat vaikuttaa päätöksentekoon.

Syyksi lisääntyneille sektioille on esitetty synnytyspelkoa, joka sekkin on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana. Uudelleensynnyttäjien synnytyspelon tiedetään johtuvan aiemmista synnytyskokemuksista tai synnytystraumoista. Ensisynnyttäjän synnytyspelko voi kertoa puutteellisesta tuesta, tiedosta ja valmennuksesta raskausaikana. Lisäksi pelkoa voi aiheuttaa huoli synnytyssairaalaaan ehtimisestä, mahtumisesta ja kohdatuksi tulemisesta tarpeeseen ja toiveineen.

Suomen Kätilöliitto muistuttaa, että laadukkaan hoidon tulee olla yhteiskunnassamme prioriteetti. Synnytysyksiköiden lakkauttaminen ja tehostaminen ei takaa synnytyspalveluiden tai naistentautien hoidon saatavuutta ja saavutettavuutta, mitkä ovat osa hoidon laatua. Hoidon laatua voidaan parantaa näyttöön perustuvan tiedon avulla. Synnytyspelkoa voidaan ennalta ehkäistä kätilöiden antamalla synnytysvalmennuksilla sekä kätilöiden läsnäololla ja hoidon jatkuvuudella, joiden eduista on tutkimusnäyttöä. Samalla on mahdollista vaikuttaa sektioiden määrään ja potilasturvallisuuteen. Kätilöiden ammattitaidolle naistentautien, raskauden, synnytyksen ja sen jälkeisen ajan hoidossa sekä kätilöiden hoidon vaikuttavuudelle on laitettava tarvittava painoarvo ja kehitettävä koko terveyspalvelujärjestelmää, myös kätilöitä ja perheitä kuullen.

Lisätiedot: Päivi Oinonen, puheenjohtaja, paivi.oinonen(at)suomenkatiloliitto.fi

Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry on kätilötutkinnon suorittaneiden ja kätilöksi opiskelevien ammatillinen järjestö, joka on perustettu vuonna 1919. Kansainvälistä kätilönpäivää vietetään 5. toukokuuta. Kansainvälisen kätilöliiton (ICM) kätilönpäivän teema on tänä vuonna "Midwives: A Vital Climate Solution".